

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 36.) Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 4 September 1853. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. (VII årgången.)

Casuar från Ny-Holland.

Casuaren i Ny-Holland.

Denna stora fogel, af hvilken vi här gifva en afbildning, bär egentligen med orätt namnet Casuar; ty änskönt den i sin yttre figur har en viss likhet med den indiska fogeln af samma namn, så åtskiljer den sig dock från sistnämnde genom väsentliga zoologiska kännetecken: dess hufvud krönes ej med den hornaktiga hjälm, som man finner hos den indiska Casuaren; den saknar de två köttiga utvexter, som hänga vid den senares hals; dess näbb är nedtryckt, d. ä. framtill nedplattadt; den är större och slutligen har den ett annat fädernesland. Man träffar den icke likasom den senare på öarne i den indiska archipelagen, den bebos, såsom dess slägtnamn redan antyder, Ny-Holland, der man, isynnerhet i Botanybay och Port Jackson, finner den. De engelska kolonisterna i detta land gifvo den namnet Emu, i stället för Emew, hvarmed de betecknade den indiska Casuaren, hvilken man annars kallar den behjelmade Casuaren. Vetenskapen skall väl icke länge låta vänta på sig med ett nytt namn.

Likheterna i den yttre skapningen mellan denna fogel och den indiska Casuaren äro hufvudsakligen följande: den har den amerikanska strutsens vext och hållning; den har tre tår; dess hufvud är betäckt med krusiga fjädrar, hvilka vid halsen äro mycket ljusa, för att låta den blåaktiga, på vissa ställen purpurfärgade huden framskina. Näbbet är svart och på inre sidan tandadt; vingarne äro ovanligt korta, till och med ännu kortare, än på den indiska casuaren; de sakna svängfjädrarne och taggarne, som annars utmärka dessa kortvingade vadare. Fjädrarne äro brunaktigt grå och bestå nästan öfver hela kroppen af långa trådar med korta skägghår, hvilka parvis framvexa ur ett fint rör. Ungarne äro längs efter betäckta med strimmiga dun af brun och smutsig hvit färg.

Man känner ännu ganska litet om denna stora vadares sedvanor; den när sig hufvudsakligen med fin frukt och friska örter. Man påstår, att den i sitt fädernesland är mycket människoskygg och springer fortare än en vildhund. Förr anställde man mycket ofta jagt efter honom, ty dess kött tyckes vara bättre, än Emews; det har någon likhet med oxens, och landets invånare begagna det till föda.

För närvarande tyckes denna fogelart vara temligen långt tillbakaträngd och på de ställen, der man annars fann dem i stora hopar, ser man dem nu mycket sällan. Därför betalar man nu ock-å lefvande exemplar

mycket högt. Det vackra par, som Jardin des plantes i Paris äger, är ständigt föremål för alla besökandes uppmärksamhet.

Det största af de djur, vår bild framställer, är en hanne, som redan varit femton år i Paris; honan har först för tre år sedan kunnat erhållas; hon har nästan samma fjädrar och samma storlek som hannen. Hvarje år lägger hon elfva till tolf ägg, en tredje del mindre än strutsens och af vacker, mörk smaragdgrön färg med ljusblå prickar. Honan tyckes nästan icke ha ringaste omsorg för dem; knappt äro de lagda innan hon lemnar dem. Hannen eggar dem deremot all möjlig omvårdnad; han lägger dem försigtigt i ett halmbäste och tillåter ingen att närma sig, infet ögonblick aflägsnar han sig och utkläckar dem på detta sätt ensam. Liggtiden varar icke mindre än sjuttio dagar, under hvilken tid Casuaren icke tager den ringaste föda till sig, änskönt; han annars ådagalägger en utomordentlig glupskhet.

Af nio ägg, som Casuaren i Paris utkläckte, hafva trenne lyckats. Ett af dessa tre krossades oskyldigtvis af modern; men de två andra äro friska och vexa mycket fort. De fodras, likasom de gamla, med bröd, små örter och sallad, hvilken senare de i synnerhet mycket tycka om.

Vi hafva afbildat dem med hannen ensam, ty honan måste, på grund af den glupskhet med hvilken hon kastade sig öfver födan och den liknöjdhet hon visade sina ungar under afteckningen, föras bort.

Om dessa meddelanden hafva något intresse, så bör man väl söka hufvudorsaken härtill i den omständighet, att denna fogelart kan räknas bland en af de märkvärdigaste man känner och som kanske en gång kommer att helt och hållet försvinna i samma mån som civilisationen framtränger, likasom forntidens stora fossila djur äro försvunna, och om hvilka vi redan förut åtskilliga gånger hafva ordat.

Faktiska upplysningar,

(Ur Altonbladet för d. 7 o. 8 April 1853.)

grundade på officiella handlingar och andra tillförlitliga uppgifter, angående Sveriges och Dannmarks olika sätt att draga nationell och enskild vinst af sin landthushållning, jemte förslag huru Sverige förmånligt kan befria sig ifrån sin värsta fiende, husbehofsbränningen, samt erhålla mycket större riks- och statsinkomster; och för de sednare män-

ga Jernvägar och elektriska telegraf-linier m. m. utan bolag och aktier, utan att låna penningar och utan ränta.

(Forts. fr. No 35.)

Af dessa skäl synes 36 sk. bko skatt för hvarje kanna bränvin vara den äldraminsta afgift som bör komma i fråga. Snarare mera, om skatten skall kunna något höja bränvinspriset och stäfja det myckna missbruket; ty minst 1 rdr 16 sk. bko bör en kanna bränvin i Sverige alltid kosta, och då kan en 6 graders jumfru sup säljas för 2 sk. bko, hvilket ingalunda är för mycket. — Säkerligen skulle denna indirekta beskattning i vårt supiga land lättare utgå än någon af de andra direkta skatterne, och resultatet deraf skulle på mångfaldigt sätt blifva högst välgörande. Skulle så lyckligt hända, att bränvinskatten i Sverige blifver 36 sk. pr kanna, så är all anledning att hoppas, att våra patriotiska bröder i Norge snart antaga samma skatt. — Derigenom skulle äfven bränvinsluren-drägeri emellen begge rikena lättast förekommas.

I händelse pluraliteten af Rikets Ständer icke längre låts förvilla sig af bränneriamatörernes invändningar och palliativ-förslag, utan ärligt vilja frälsa fäderneslandet ifrån den riksförstörande husbehofsbränningen, samt antaga här uppgifne förslag, och, åtminstone de första åren, bestämma af bränvinskatten 8 millioner rdr till jernvägar och telegrafer, (och 1 million till premier etc. som här är föreslaget) så kunde för hvarje års bränvinskatt byggas 20 a 22 mil präktig jernväg (a 350,000 rdr milen, efter den kalkyl, som för Köping-Hults jernväg är beräknad) således för 14 års bränvinskatt omkring 300 sv. mil jernvägar, utan att betunga Sverige med lån eller räntebetaling, hvilket obestridligt skulle mera än något annat befördra handel, industri och rörelse (helst transportafgiften på så behändigt erhållna jernvägar icke behöfdes högre än endast till underhållet af vägen) lifva spekulationsandan (vi se hvad ångfartygen redan verkat) samt framkalla många hittills icke möjliga och förr icke påtänkta näringar och export, och derjemte trygga Sveriges sjelfständighet, så att Sverige snart skulle stiga i välmåga, sedlighet och styrka, och till det anseende och den rang, bland civiliserade stater, som Sverige ännu förtjenar; ty här finnas grundämnen till stora resurser, blott vi vilja begagna dem, och åsidosätta alla småaktiga och enskilda intressen, samt med alivar och kraft ställa så till, att alla resurser kunna begagnas, hvartill lättade transporter och jernvägar

förnämligast bidraga; oberäknadt hvad svenska jernbruk kunde vinna, bland annat om de lärde sig tillverka tjenligt jern till jernvägarne, fattigt folk genom ymnig tillgång på arbetsförtjenst, hvilket, jemte inskränkt tillgång på krogar och bränvin, är det bästa medlet mot tiggeri och armod, och jordbruket derigenom att en del körvägsunderhåll skulle upphöra eller lindras, större delen af hållskjutsen, kronskjutsen och en oräknelig mängd hästforor skulle försvinna, hvilka öke- och kördagsverken sedan kunde användas till jordbrukets förkofran och hvarjehanda binärningar; äfvensom durchmarcher och truppflyttningar under fred och krig hastigt skulle kunna verkställas, utan att såsom hittills dertill behöfva dragare och rysligt betunga landet.

Framdeles kunde den här föreslagna bränvinsskatten blifva ganska nyttig till åtskilliga andra allmänt nyttiga företag, äfvensom till försvarsverkets förstärkande och en del gamla jordbruksskatters förmins-kande; dock synes förnämligast att allt sådant användande af bränvinsskatten icke genast bör komma ifråga, eller icke förr än tillräckligt jernvägar och elektriska telegrafer blifvit färdige; emedan jordbrukarne deraf vinna mera än af en liten skattensättning, och försvarsverket kan få mera framdeles, sedan Sverige af nya näringar, och säd-exporter m. m. fått tid att hemta ökade inkomster och styrka efter bränvins-flodens myckna förstöring.

Då jordbrukarne fördragit sitt tunga kors i flera hundra år, kunna de ha tålmod i 14 år till, för att sedan vinna så mycket mera.

Hvad antalet och belägenheten af bränvinsfabrikerne angår, så böra de här, liksom i England, till antalet blifva få, men stora, och icke belägne i städerna, ej heller i skoglösa trakter, utan uti eller i kanten af skogrika bygder, der förmånliga lokaler finnas eller stora välinrättade bränneriverk redan äro anlagde.

Hvarje fabrik bör tillverka $\frac{1}{4}$ million kannor bränvin; derigenom skulle det blifva blott 48 bränvinsfabriker i hela Sverige. (I England är blott 15. — i Norge nu 33 — i sjelfva Danmark 30 på landet och några i städerna.) — Vill någon åtaga sig $\frac{1}{4}$ million kannors tillverkning, så mycket bättre, men då bör fabriksantalet blifva så mycket mindre, så att 12 millioner kannors tillverkning icke överskrides; ty genom ett mindre antal fabriker blir kontrollen lättare och mindre kostsam; emedan vid hvarje bränvinsfabrik bör finnas 2:ne kronans embetsmän, kontrollörer, med minst 1000 rdr

bko af staten, och fria varma rum af fabrikanten, hvilka dagligen anteckna det tillverkade kannantalet; så tillgår det i England och i Norge. — Dessutom bör till ytterligare säkerhet, profbränningar verkställas med alla fabriker, i flere kontrollörers närvaro, för att fullkomligt lära känna deras tillverkningsförmåga, på det de dagliga kontrollörerne ej må låta mola sig. — En ypperlig kontroll vore dessutom att bestämma, att all bränneriredskap skulle göras till alla delar precis lika, efter den förnämligaste modell.

Då storthinget i Norge antog förändringen med bränvinstillverkningen och den högre bränvinsskatten (se ofvan) inlöste Norska kronan alla små husbehofsbränvinspannor för koppars värde och 10 procents förhöjning. — Så kunde äfven tillgå i Sverige. Bränvinspannkopparna är ju användbar till skiljemynt. — De 33 stora brännerier, som nu äro i gång uti Norge, måste erlägga bränvinsskatten vid hvarje månads slut.

De såkallade husbehofsbrännarnes vanliga invändningar att skrämra andra ifrån att vilja inskränka bränvinstillverkningen och höja bränvinsskatten, äro i synnerhet, att i sådant fall mycket utländskt bränvin skulle insmuglas. — Danskarne och Norrmännen ha dock icke lättit skrämra sig deraf. — Det är ock i sjelfva verket icke så farligt eller svårt att hindra, om man blott riktigt och allvarligt vill; ty om icke ensamt tullbetjeningen, utan äfven sjömän, fiskare, bönder, torpare, drängar och qvinfolk och hvilken som helst får göra bränvins angifvelser och beslag, och den eller de som det göra, genast eller utan tidsutdrägt, erhålla af kronan minst $\frac{2}{3}$ eller $\frac{3}{4}$ af beslagets värde efter gängbart pris, och likaså $\frac{2}{8}$ af det förbrutna fartygets eller hästs och åkdonns värde som föra lurenträgeriet, (om de lyckas fasttaga dem) samt skepparen eller formännen sättes i arrest eller på fastning, om han icke kan plikta hela lurenträgeriets värde, så blir det säkert omöjligt att insmugla något större parti, och om det någon gång skulle lyckas med några ankare eller en och annan båtlast, så betyder sådant ganska litet emot de 54 millioner kannor som nu tillverkas, blott det icke kan ske med stora fartyglaster af flera hundra tusen kannor; hvilket icke omärkligt kan verkställas med en så stor, tung, luktande och skrymmande last, hvartill fordras många personer och många dragare.

(Forts.)

Medel emot rödsot.

(Ur Hand. och Sjöf.-Tidn. N:o 495.)

Nedanstående föreskrifter äro hemtade ur "Hallandsposten," som försäkrar, att efter desamma behandlades 28 sjuka i Sept. 1806, af hvilka blott 2:ne dogo, och den ene genom egen oförsigtighet.

"Utdrag ur ett bref från doktor Carlander den 17 September 1806.

Till rektor D. Kullberg!

Warberg och Teåcker.

Angående rödsoten.

Rödsoten är nästan alltid åtföljd af feber, på hvilken bör göras mesta afseendet, ofta är denna inflammatorisk, oftast biliös och ibland enkelt gastrisk. Inflammatoriska tillståndet träffas hos unga och starka personer och kännes på uppdrifven och mycket öm mage, då bör åderlätning ske, isynnerhet i början, sen ges kräkmedel (1 scrupel eller $\frac{1}{2}$ drachma *Ipecacuanha*), derpå *cremortartari* 4-5 gånger om dagen. Det biliösa kännes på stark bränning under bröstet, (i *cardia*) röd tunga och mycken hetta, der kan åderlätning också någon gång fordras, då subjektet är starkt och plågorna mycket häftiga, annars kräkmedel och *cremortartari*, som förut är sagdt. Gastrisk kännes på mycket ören tunga och mindre plågor i underlifvet, då ges kräkmedel, sen laxersalt. I alla 3 slagen är ymnig mucilaginos och syrlig dryck nödig och i de 2 första varma omslag på magen af mjölk och vatten. Sedan febern i alla tre minskats ges rhobarber ($\frac{1}{2}$ scrupel eller $\frac{1}{2}$ drachma) med eller utan *eremortartari* hvarannan dag, tills sjukdomen är förbi; och med drycken fortfares alltigenom. Såsom dryck berömmes också mycket en ej alltför stark dekott af *Ledum palustre*. Olja och ättika, lika mycket af hvardera, gifvit matskedstals 6 a 8 gånger om dagen, passar isynnerhet i 1 och 2 species. Ett härmed något likartadt medel har jag tecknat mig till mianes ur Philos. Magasin från Amerika. Uti ättika, t. ex. en thekopp, smältes så mycket koksalt som kan lösas, deraf blandas en matsked med 4 matskedar kokhett vatten, hvaraf åter tages en matsked så varmt som möjligt hvar minut så länge det räcker, d. v. s. 5 minuter, och efter 6 a 8 timmar repeteras samma dosis, så länge det behöfs. Detta måste passera bäst i 3:dje species och dernäst i 2:dra, och försökas såsom en riktig bondkur. Snygghet och frisk luft kunna ej nog yrkas, helst der flera sjuka finnas i ett hus eller rum Mourvans rönings-sätt är här det bäst passande, mjölk och vegetabilier är den bäst passande maten."

Danmarks Historia.

(Fortf. fr. N:o 33.)

Sin högra hand mistade han wid Asalofes afstomling på följande sätt:

Lofe, som är en helt och hållet annan än jätten Utgardelofe, är den onde bland Asarne. I början var han Odins vän och fosterbroder, men blef senare full af illstiftighet och ondsk. Ofta bringar han olycka öfver gudarne genom sin bakslughet, men ofta tvinga de honom att rädda sig sjelf och dem genom sin klyftighet. Allt ondt i werlden utgår från honom. Med en jätteqwinna, **Angrboda**, aflar han tre barn, som äro en stuggelse och förderf för gudar och menniskor, nemligen Midgårds-ormen, Fenrisulfwen och Hell. De uppföddes i Jötunheim. Men då gudarne erforo, att från dem skulle utgå stora olyckor, sticade Allfader bud efter dem, och lät föra dem till sig. **Hell** kastade han ned i Niflheim och satte henne att bewaka de bleka stuggorna; ty hit komma de, som ej hedertligt falla i kampen, utan dö på sotsång af älderdom. I Niflheim herrskar ständigt en mörk dimma, och otåcka, dyiga floder strömma derigenom. **Hell** sjelf är ryslig att skåda; hennes färg är blåaktig som lifets. Hennes sal hetter sorg, hennes bord hunger, hennes knif swält, hennes låger sotsång, hennes öfwerdrag uselhet. Denna ohyggliga wistelseort kan ingen lemna; man måste stanna qwar till werldens slut.

Midgårdsormen tog Allfader och kastade ut i djupa hafwet. Den werste och blef så stor, att den omslingrade hela jorden och kunde bita sig sjelf i stjerten. Den är en tydlig bild å werldshafwet, som fiendligt brusar omkring jorden och slutligen skall uppstula henne.

Ulfwen deremot blef hemma hos gudarne, och ingen utom Tyr wågade att bringa den föda. Då den werste, blef den så stor och stark, att den sprängde alla de kedjor och band, uti hwilka gudarne lade den. Den injagade dem så stor förfäran, att de sände bud till några konstfärdiga dwärgar och förmädde dem att göra lånen **Glejpner**. Den war gjord af kattsjäts larm, af qwinnans skägg, af bergets rötter, af björnens senor, af fiskens andebrägt och fogelns spott. Denna märkwärdiga lånk war mjuk och smidig som en silkestråd. Gudarne förde nu ulfwen ut på en holme och wille binda honom; men han märkte oråd och wille icke låta binda sig på annat willkor, än att en af gudarne wille lägga sin hand i dess mun, så som underpant, att det icke låg något swel derunder. Ingen uiom den modige Tyr hade bertill lust. Men ju mera ulfwen sprattlade och ansträngde sig för att slita sönder bandet, desto fastare snodde det sig omkring honom, och alla Asar strattade åt ulfwens raseri, utom Tyr, som förlorade sin hand. Gudarne bundo ulfwen wid en klippa, som de fästade djupt i jorden, han tjuter förfärligt, och fradgan står honom ut genom munnen; men han måste stanna qwar tills gudarne gå under.

Ulfwen Fenrisulfwen betecknar en naturkraft; han är den wulkaniska eld, som gömmes under jorden och måste hållas i band; ty bryter den fram, då medför den förfärlig förödelse.

Den starkaste af alla Asar, näst efter Thor, är Odins son, med en jätteqwinna, den tyllätne **Widar**. På honom förlita sig gudarne i deras trångmål, och han är den, som, då gudarne gå under, skall hämnas sin fader. Han är en motsats af Thor den bullrande, åskande guden; ty han är "den inre, i sig sjelf slutne o-förgånglighet i naturen." Han herrskar i den tyfsta, ogenomträng-

BRAGE.

liga stogen med de höga, jernhårda trädstammar, der intet ljud höres. Den djupa tystnad, det högtidliga halfmörker, som de dunkla stuggor sprida, uppyller wandrarens sinne med helig wördnad. Ej att undras öfwer, att hwarje religion har sin stogsgud.

Odins son **Wale** utmärker sig som bågskytt. Det samma är fallet med Thors styfson **Uller**, en son af Thors gemål **Sif**. Han är tillika en förträfflig stridskoakare och tyckes att wara winterns gud.

Gudarnes waktare är Odins son, den hwite, helige **Heimdall**. Han sitter i borgen **Himinbjörg** wid ingången till himmeln och bewakar bron **Bifrost**, för att jättarne icke skola storma den. När han blåser i sin lur, **Gjallarhornet**, höres det öfwer hela werlden. Han är förträffligt utrustad till waktare; ty han behöfwer mindre sömn än en fogel, han ser hundrade mil omkring sig och det likaså bra om natten som om dagen, och han hör gräset wera på marken och ullen på fåret. Han är den helige medlaren mellan himmel och jord, gudar och menniskor. Så länge han wakar och bewakar förbindelsen emellan dem, råder fred i werlden.

Den ypperligaste skald bland Asarne är **Brage**, gud för wältalighet och diktkonst. Han har ett wördigt yttre och ett långt skägg, men är ganska litet böjd för strid och hånas därför af Lofe, som kallat honom feg. Till hans ära kallades minnesbägaren wid grafölet efter den döde bragebägaren.

Den ädlaste och bäste bland alla gudar är den ljusa **Balder**, en son af Odin och Frigg. Han är mild och skön af åsyn och så hwit och klar, att han lyser och kastar återsten ifrån sig; han är så hwit som örten, som efter honom kallas **Baldersbrå**. Han bor i **Breidablick**, den widistående boningen, och intet orient eller ondt wägar närma sig honom; ty han är den rene och helige. Derfor

äro hans domar högt ansedda och hållas ständigt obrottsligt. Ingen är högre älskad af gudar och menniskor, och det är ingen, som hatar honom, utom den onde och misfunsame Lofe. Balders väsen är alltså ljuset, det rena och klara, hwilket icke blott belyser naturen och gifwer åt henne skönhet och wälsignelsens frukt, men som tillika är af högre andlig natur och yttar sig som fromhet, ofskuld och godhet. Hans son Forsete, försttaren, domaren öfwer rättfärdighet, och inga owänner gå oförlikta från hans domstol.

Desa woro de märkwärdigaste bland Asarne. Midt emot dem står en rad af *Asynjer* eller gudinnor.

Den högsta och mäktigaste bland dem är Odins gemål *Frigg*, som delar hans makt öfwer werlden. Hon känner alla menniskors öde, men nämner det ej. Med sin fallhamn kan hon flyga omkring öfwerallt och taga reda på allt. Hon bor i borgen *Fensale*.

Den skönaste af alla gudinnor är Njords dotter och Frejs syster *Freja*, kärlekens gudinna. Hon lyfnar gerna till kärleksqwäden och hjälper de älskande, som anropa henne om bistånd. Efter henne kallas förnåma mäns hustrur fruar. Hon bor i borgen *Folkwang* och för derifrån ut i en wagn, dragen af twenne fattor. Öfwer gifwen af sin man *Oder* gråter hon, och hennes tårar äro det röda guldet; hon far wida omkring för att finna honom, men för gäfwes är all hennes möda.

Ydun, *Brages* hustru, wakar i sin åst öfwer de dyrbara äpplen, som återgifwa ungdom åt gudarne, då de börja att åldras. Derfor war hon flera gånger i fara och blef bortförd, men hon kommer alltid åter och förwarar frukterna till gudarne gå under.

YDUN.

Balders död.

en onde Lofe hade bragt många olyckor öfwer gudarne; men den största af alla war dock *Balders död*.

Den rene ljusguden plågades af swära drömmar, som förutsade fara för hans lif. Ängsliga här öfwer försökte gudarne att skydda honom för alla onda wäsenden, och hans moder *Frigg* tog ed af alla ting i werlden, att de icke skulle skada honom, icke blott af alla lefwande skapnader och träd, utan äfwen af jord, stenar, jern, sjudom, eld och watten.

Då nu gudarne trodde honom säker, roade de sig med att skjuta, hugga och kasta stenar på honom, ty allt sprang tillbaka från hans kropp utan att tillfoga honom någon skada. Då förargade sig den onde Lofe, och förklädd som qwinna utletade han af *Frigg*, att det fanns en liten telning, som kallades *Misteltenen*, som han ansatt allt för obetydlig till att affordra ed. Strax gick Lofe bort, ref misteltenen upp och begaf sig till thinget. Här förmädde han den blinde *Höder*, Balders broder, att skjuta misteltenen på honom. Den gick tvärt igenom Balder, som genast föll död till jorden.

En dylik olycka hade aldrig träffat gudarne. De stodo mållöse af sorg och harm, och då de slutligen försökte att tala, brusto de i gråt. De kunde till och med icke tänka på att hämnas mordet, ty thingstället, der det föröfwats, war fridlyst och heligt.

Då frågade slutligen *Frigg* under tårar, hwem som wille wisa henne den stora kärleken att rida till *Hell* och öfwertala henne till att lösgifwa Balder. Den hurtige *Hermoder* war genast färdig och for åstad på den blirfsnabba *Sleipner*.

Emellertid bar man Balders lif ut på hans skepp för att bränna det. Då hans hustru, den trogna *Nanna*, såg detta, brast hennes hjerta af sorg, och hennes lif lades på bålet wid sidan af Balders. *Odin* kastade den dyrbara ringen *Dröpnir* i bålet's flammor.

Efter att hafwa ridit i nio dagar och nätter genom mörka och djupa dalar kom *Hermoder* slutligen till *Riflheim* och fann Balder sittande i högätet. Till swar på hans begäran ytttrade *Hell*, att nu skulle det wisa sig, om Balder war så älskad i hela werlden som man sade; ty han skulle få återwända till *Asarne*, om allt skapadt, så wäl lefwande som dött, wille begråta hans död. Wid affbedet rådde Balder åt *Hermoder* ringen *Dröpnir*, som han skulle gifwa *Odin* till ett minne af honom.

Asarne sände nu bud ut i hela werlden för att förkunna detta och allt skapadt gråt, till och med stenar och malm. Endast en gammal jätteqwinna, som kallade sig *Thöck*, fast wid en båla och swarade på deras uppmaning:

Thöck will med torra
tårar begråta
Balders liffärd;
hans lif eller död
mig lifet angår;
låt *Hell* behålla sitt byte!

Man trodde, att det war den onde Lofe som hade antagit qwinans skepnad.

(Fortf. c. a. g.)

Kaleidoskop.

Oförbrännlig rapping. En rapping, som skulle kunna motstå eldens åverkan, och kan begagnas så väl till sten- som trähus, beredes på följande sätt: 1 del fin sand, 2 delar finsiktad aska och 3 delar läskad kalk sammansmältas med linolja till en deg och påstrykes väggarna. På strykningen bör upprepas ett par gånger och sedan förnyas, när det behöfs.

Lifvets bibehållande under förfrysning. Häröfver har Gaimard vintern 1828—29 anställt försök på Island med paddor. Inträder kölden icke alltför plötslig, så kunna dessa djur tåla att till den grad förfrysas, att alla mellanrum emellan musklerna fyllas med is, ja att hela kroppen så helt och hållet stelnar, att den utan ansträngning låter bryta sig sönder. Till och med de mjuka delarne blefvo sköra som ben, och afbröt man en lem, så flöt intet blod. Och kunde man medelst ett jemnt stigande af temperaturen få dem efter ett sådant tillstånd att åter komma till lif, och det blott efter en 10 à 15 minuter.

Tariff, synonymt med tullvärdering, varu- eller prisförteckning, har sitt namn af staden Tariffa i närheten af sundet vid Gibraltar. Då Araberne ännu voro i besittning af södra Spanien och följaktligen beherrskade båda sidorna af Medelhafvet, uppbyro de af Tariffa en tull, som denna stad uttog af alla skepp, som passerade sundet.

Romarnes Postväsen var redan under de första kejsarne förträffligt inrättadt och Rom stod medelst härliga landsvägar i jemn och hastig förbindelse med rikets flesta provinser. Passagerareposten bestod af lätta tvåhjuliga korgvagnar (*cissia*), som ickeingo belastas med mer än 300 skålpund; de drogos af trenne mulässnor. Den så kallade clabulariska posten bragte de svåraste tyngder till Rom på fyrehjuliga vagnar, dragna af åtta mulässnor. Transportens hastighet befordrades genom korta stationer och ståthållarne voro ansvariga för, att i synnerhet postvagnar med sällsynta djur eller andra föremål till folkets roande, icke för länge uppehölls på någon station.

En hjortjagt i Nordamerika.

Ungefär 60 mil nordostlig från staden Mobile, på gränsen af staterne Mississippi och Alabama befinna sig ofantliga pinieskogar, här och der afbrutne af vidsträckt grässlätter, i hvars midt flyter en bäck, som bildas af det vatten, som rinner ned från de kringliggande höjderna; detta vatten

gifver åt den närliggande vegetationen en så utomordentlig yppighet, att man endast återfiner en dylik i denna zon. På begge sidor och till och med i midten af bäcken befinner sig en liten skog af cypresser, magnolier, tulpanträd, popplar och lagerträd i brokig sammanblandning, helt och hållet omslingrade af tusentals lianer, af hvilka några äro öfver 100 fot långa. Flera arter af dessa lianer halva tjocka taggar, åter andra innehålla gift, den de gifva från sig då man rör vid dem. Här är sålunda en ogenomtränglig asyl, hvarest alla vilda djur, såsom hjorten, vargen, tigerkatten, opossumjuret och till och med björnen och panthern finna uppehälle och skydd emot intrånget af den alltid mer och mer sig spridande amerikanska minören. I följd af jordmonens beskaffenhet och i brist af kommunikation skola dessa pinieskogar ännu länge blifva obebodda. På höjderna är jordmonen en stenig lerjord, i hvilken vanligen endast ofantliga granträd vaxa; små dvergekärl fresta under detta löftak sin torftiga tillvarelse. Bräuterna bildas för det mesta af en uppmjukad, alltid luktig jord, som om vintern ofta är utsatt för öfversvämningar och beväxt med en ganska litet gifvande betesmark, om än mången gång här uppskjuta öfver 7 fot höga örter.

Vi valde sistlidne November en af dessa höjder till vårt jagtfält. Huru vi upphann detta, huru många svårigheter, som för hvarje steg lade sig i vägen för våra vagnar, som innehöllo våra lägerföremånder, huru ofta vi vore tvungna att göra halt, för att bortskaffa kullfälna träd ur vår väg, — om dessa besvärligheter vilja vi tiga och öfvergå till det egentliga föremålet för vår berättelse.

Slutligen ankomme till punkten för vårt val, uppslog vi hastigt våra tält, upptände vår eld och försåg våra hästar vid tältets pålar med foder. Efter aftonmåltiden, som bestod af några stycken vildbråd, som vi på vägen till vår samlingsplats hade skjutit, afgjorde vi, hvem som följande morgon skulle leda jagten, hvarifrån den skulle börja, hvem som skulle öfvertaga befattningen som "drifvare" och dirigera hundarne; och sedan detta var gjordt, utsträckte vi oss på vår af torra blad bestående säng, den en buffelhud eller ett simpelt ylletäcke gaf ett komfortabelt utseende.

Följande dagen voro alla vid dagens inbrott på benen. — Den tidspilan, som vår toalet tog i anspråk, var icke stor. En munbit halstrad kött, några biscuits och en spillkum kaffe uten gräddor voro de rätter vi bestodo oss till frukost. Bössorna, af stark kaliber och med en pipa af 30 till

40 tums längd, laddades. Hvar och en af vårt manskap hade bakom sin sadel tvenne läderremmar, sin jagtknif i fickan och ett genomborradt buffelhörn hängande i en liten rem öfver skuldrorna. Det är jagthornet, så som det i detta land är brukligt. Man delar sig derpå i tvenne afdelningar; den ena går längs efter bäcken, hvarifrån jagten börjar, och bildar fjerdelen af en cirkel, den andra afdelningen intager på andra sidan samma ställning. Båda afdelningarne bilda på detta sätt en halfmåne, i hvars midt drifvaren tager sin plats. Hans befattning är den besvärligaste, han har att vaka öfver hundarne, han måste såsom koppelförare ofta passera de svåraste ställen och alltid gå framåt längs efter bäcken, der han med säkerhet har ställt hundarne; men han har också som oftast de bästa tillfällen till ett godt skott. Ty hjorten dröjer vanligen icke länge med att stiga upp och fly, satt i trångmål af hundarne, in i den täta skogen, som skyddar honom; men här kan han icke komma fort fram och han utsätter sig nu i första rummet för drifvarens skott. Förfelar han honom, så har en annan jägare 200 steg från drifvaren och något längre fram tillfälle till skott, och om icke denne träffar, så kommer turen till grannen och så vidare. Hjortens vana är, såsnart han är uppskrämd, att söka höjden, han, måste sålunda från sidan utvärda hela liniens eld, långsefter hvilken han har tagit sin kosa. Mången gång resa sig tvenne hjortar på en gång och springa åt motsatta håll; det gifves då tillfälle till skjutning för båda partierna. Har ingen kunnat träffa hjorten, så kallar man så fort som möjligt tillbaka hundarne, hvilka på hornens ljud sällan låta vänta på sig. Man ordnar derpå åter linien och delar den på nyss anförda sätt. Man är icke länge systolös. När en af jägarne har träffat, hvilket man alltid kan se på hjortsvansens hastigare rörelse, tillkännager han detta med ett rop och spränger derifrån i galopp, för att hinna hjorten, som hundarne redan hafva utmattat. Är det engammal hjort, så försvarar han sig med sina horn och ännu bättre med sina fötter hvars skarpa hofvar äro ganska farliga att utsätta sig för; då, men också först då, stiger jägaren ur sadeln och gör medelst en skärning i lalsen ett slut på det arma djurets lidanden. Jägarrätten består i inellevornas uttagande och hufvudets afskärande på det fälde djuret. Hvar och en gör nu sitt, och man hjälper blott den lycklige skytten att få hjorten upp på hans häst, der man bakom sadeln binder den fast med skinnremmarne. Så snart man är färdig,

ordnar man åter linien, och fortsätter på detta sätt jagten, tills den mot horisonten sjunkande solen utvisar, att det är tid att återvända till lägret. Drifvaren gifver här till tecknet och man begifver sig i väg. Vi hafva på detta sätt ofta sett 10 hjortar hembringas, antingen bakom jägarens sadel eller på en packhäst, med hvilken man hade skickat en neger till det bestämda stället, hvilken tillika brukade dit bringa den förnödda provianten till middags-hvilan. Öfverhufvud hafva vi sällan varit mer än åtta jägare. Är man telrikare, bildas tvenne skilda kompanier, hvardera med sin drifvare, men båda under en ledning, hvilken erhålles af den, som bäst förstår att sammandrifva det mesta villebrådet. Man upprättar deraf ett nederlag, som kan synas öfverdrifvet, men det inträffar nästan hvarje år, att man faller 55 å 60 hvarje vecka, och kvantiteten har i årtal aldrig minskats.

Hjortarne uppehålla sig icke alltid på fria ställen, men det är dock på dessa de äro lättast att finna. Det har ofta hänt oss, när vi voro den tredje eller fjärde i linien, tillochmed i en af spetsarne af half-cirkeln, att en hjort har rest sig ur det höga gräset under fötterna af vår häst. Vi försäkra, att det är sanning, men vi tillstå också uppriktigt, att vi det oakadt hafva skjutit miste. Huru väl än en häst kan vara dresserad, så är den dock i en större retning, när den varseblifvit djuret, den är orolig och man kan ej med säkerhet skjuta. Mången gång låter äfven hjorten jägaren rida förbi och tager först flykten bakom hans rygg. Det är då ett godt skott, om jägaren vänder sig i sadeln och sänder den dödande kulan efter det flyende djuret; men det bästa skott vi hafva sett, var ett dubbel på två åt olika håll flyende hjortar, i det den lycklige skytten efter det första skottet hade tid att taga sin andra bössa från axeln. Härtill erfordras en stor praktisk färdighet. Att göra hjorten lam i venstra bogen, då han flyr till höger, är dock det säkraste sätt att skjuta honom. En häst vänder sig icke alltid hastigt nog eller, om man låter honom göra en hastig rörelse, upptager det dock för lång tid för att åter komma i stillhet, omänskligt hästen, om han är väl dresserad, plägar parera vid knäppandet af hanen. Bössan, som hålles tvärs öfver sadeln och hvars pipa alltid måste vara rigtad emot en af jägarne, får först spännes ett ögonblick förr än skottet skall afbrännas.

Men hjorten är icke det enda djur, som vi under dessa jagter skjuta. Den vildda kalkonen är äfven för jägaren en god

pris och ett välkommet byte. Men man möter honom sällan. Hundarne jaga upp honom på samma sätt som de förfara med hjorten genom skällande, och tvinga honom derigenom att flyga upp; man skjuter honom då i stora träd, uti hvilka han utmatad plägar att söka skydd. Mången gång höjer han sig ur det höga gräset och kan då lätt skjutas. Men blir han förfelad, så kan han lätt hinna ett godt stycke väg ifrån jägaren, som icke kunde bibringa honom det dödande skottet. De andra djuren, såsom t. ex. vargen och tigerkatten, visa sig icke ofta. Men den sistnämnde är jägarens argaste pläga; den låter ofta hela två timmarne drifva sig på ett ganska obetydligt utrymme, tager ofta sin tillflykt upp i träd och korsar sina spår på det mest olika sätt. Den uppretar de förföljande hundarne till den grad, att man icke kan få dessa att afstå från förföljelsen, tills slutligen en jägare icke rådes för att trotsa skogssnåret, stiga af hästen och med geväret i handen bana sig väg till det träd, uti hvilket djuret upplättrat och det koppellet omgifver med ett rasande tjutande. Några skott bringa det snart ned från dess tillflyktsort; men dess sista andetag är beledsagadt af slag från dess tassar, som den utdelar bland de framstörtande hundarne.

Tigerkatten är ett slags jaguar, något mindre, så som den finnes i Mexiko, men af god vext. Vi hafva sett några af denna art, som voro från nosen till svansen $4\frac{1}{2}$ fot långa.

Vargarne ströfva ofta om natten omkring vårt läger och tvinga, genom deras tjutande, sjusofvarne att vakna. Vi crinara oss en natt, då vargarne, trots flera bössskott, som vi afbrände i riktningen åt det håll, hvarifrån de hördes, hafva bragt en flera timmars serenad och icke lemnat oss förr än en af oss steg till häst och sprängde, beledsagadt af skott, bort emot dem, då de äntligen slutade sina hungerskri. Hundar, som icke äro dresserade att jaga vargar, äro mycket rädda för dem.

Björnen och panthern blifva för hvarje år mer och mer sällsynta. Man dödar den förstnämnde för det mesta i de så kallade "svamps." Så kallar man här en sträcka uppsköld terräng, som om vintern alltid är tillgänglig för vattnet och följaktligen sumpig; der jättelika träd vexa, omgifna i brokigt virrvarr af kolossala lianer, som ofta äro en half fot i genomskärning. Rötter, täta busksnår, slammhål och med säf bevexla djup bilda dessa ogenomträngliga svamps. Endast hundarne kunna komma ditbort och tvinga björnen att lemna denna asyl, hvars omgifning är mindre angenäm.

Vi känna en gammal jägare — han förser nu torget i Mobile med lifsmedel —, hvars bröst en björn har förfärligt sönderrifvit, sedan den af honom hade blifvit sårad. Björnen hade redan dödat tvenne af hans hundar, och då han sjelf angreps af björnen, hade han intet annat till sitt försvar, än en liten knif, hvars klinga endast var 6 tum lång, och refflan, som han icke fick tid att åter ladda. Och dock blef den gamle segrare i denna förfärliga kamp, änskönt han efteråt, tillfölje af de erhållna såren, var tvungen att hålla sängen i några veckor.

Här i landet säljer man ofta björnkött, och änskönt Alexander Dumas icke nog kan prisa det, så måste dock jag förklara det för en bedröflig föda; det är mycket fetare än färskt svinkött och har ringa smak.

Opposumdjuret är ofta att finna, men man jagar det blott om natten. Härtill betjenar man sig af små bastardhundar, som söka djurets spår och nödga det att söka en tillflyktsort, det vare sig i ett träd eller i en murken trädstam. När det klättrar upp i ett träd, nedhugger man detsamma och hundarne döda med få bett det arma djuret, som icke kan försvara sig. Men om det gömmer sig uti ett ihåligt träd, tager man en sort nyss afskuret spö, hvars saft är mycket klabbig, drager barken af och sedan man spetsat det i ena ändan, förrer man det så långt in i det ihåliga trädet, att man derned vidrör djuret. Der-efter vrider man spöt någon tid i handen, tills djurets långa och mjuka hår ha snott sig så fast omkring detsamma, att man är säker på att med spöt kunna draga det ut. Här har man den fördel, att man fångar djuret lefvande och utan att sára det. Dess kött är väl ätligt, dock måste man ha en god appetit; det är mycket fett och oljaktigt och derfor är det för Negrerne en läckerbit. Man ser sällan en Neger gå på jagt efter detta djur, och ser man honom, så upptäcker man icke, att han vill gå på jagt. Ty han tager i alla fall intet annat med sig, än en yxa och en fackla af kådaktigt trä; men det är också allt hvad han för ändamålet behöfver. Den enda säkra tillflyktsort för ett oposumdjur skulle vara ett träd, som vore för tjockt att fällas, men märkvärdigt är det, att de nästan alltid välja de minsta träden, hvars grenar de lättast kunna uppnå.

Då vi nu en gång äro komna på kapitlet om nattliga jagter och dock hufvudsakligen ville beskriva en hjortjagt, från hvilken vi betydligt afvikit, vilja vi till slut omnämna en egendomlig hjortjagt, vid hvilken man betjenar sig af en fackla.

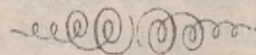
Hjort och Hind.

Detta kan kanske synas något enkelt, och dock är denna jagt en af de svåraste och foljaktligen för jägare af profession den angenämaste. Den äger rum om natten, vanligen af tvenne, lika mycket till häst som till fots. Sker den till häst, så medför ryttaren, utom en bössa, kådaktigt, i små stycken skuret trä, för att alltid dermed kunna underhålla facklan. Hans göromål är helt och hållet underordnad, han är blott biträde åt den verkliga jägaren, den han steg för steg följer. Den andre ryttaren, som öppnar tåget, bär på sin axel en på ett brädstycke fastbunden stekpanna, i hvars handtag jägaren kan regnera, med en gendomliga maskin. Venstra hand denna maskins tygel. I pannan låghanden håller häst.

ger han en tillräcklig myckenhet af dessa kådaktiga trästycken och frambringar bärmed ljusande eld, som han håller i lika höjd med sitt hufvud och en två till tre fot bakåt. Han uppsöker nu med denna belysning det ställe, der han tror sig finna hjorten, och för med skäftet af sin fackla fortfarande rörelsen från venster till höger och från höger till venster. På detta sätt belyser han en rymd af ungefär 60 fot i omkrets. Om en hjort är i närheten, häpnar han vid åsynen af elden, och i stället för att fly, stannar han och betraktar ljuset, som afspeglar sig i hans ögon och som gifva dem en glans lik den, som man i mörkret varseblir hos kattens ögon. Detta är den kritiska momangen för

jägaren. Ett något för ljudligt rop, ja till och med ett ord, uttaladt med sakta röst, kan ögonblickligen förderfva hela glädjen och sätta det ögonblick förtrollade djuret i fullt lopp. Men om jägaren förstår sin sak, är ett stumt tecken tillräckligt för att åt ledsagaren tillkännagifva, att han skall komma närmare. Denne gifver honom då, i det öfven han undviker det ringaste buller, den skarpt laddade bössan. Har han en gång denne på axeln, så vänder han sin fackla några tum bakåt och försöker att bringa sin högra hand på gevärlöset; ty han måste alltid vara betänkt på att låta sin facklas eld bibehålla ofvannämnde rörelse. Det är naturligtvis ingen lätt manöver, att med den hand, som sköter facklan, äfven afskjuta bössan, men det lyckas i de flesta fall. Hjorten står som förtrollad; jägaren sigtar ungefär 3 tum nedanför ögonen och träffar nästan alltid det stirrande djuret. Om natten är mycket mörk och hjortarne talrika, kan man inom några få timmar nedlägga fyra å fem stycken. Denna jagt är mycket egendomlig och knappt utförbar i något annat land. Emellertid erfordrar denna jagt vida större uppmärksamhet än hvilken som helst annan. Man måste på det omsorgsfullaste veta att afböja hvarje, om aldrig så obetydligt, gnäggande af hästen och tillika oafbrutet sköta facklans rörelse, om resultatet icke skall förfelas. Snart är en glöd, som faller från stekpannan ned på hästen, som, trots det skyddande täcket, gör en plötslig rörelse, kanske just i samma ögonblick skottet skall gå af och derigenom tillintetgör dess verkan; snart är det en gren, som brakande söndertrampas under hästens hofvar, så att det för säkert ansedda bytet är inom ett ögonblick forsvunnit. Kort sagdt, en mängd små tillfälligheter möta nybörjaren och tillintetgöra hans försök. Jagten till fots är svårare; ty har man en lång väg att tillryggalägga, så är en häst af stor fördel, då denne tillika kan begagnas till det fälde villebrådets transporterande.

En jägare af profession är vanligen ensam och han bär sjelf facklan, träbitarne och bössan; men detta är ingen jagt, utan mycket mer arbete; men han jagar ock för att lefva.

Nästa N:o utgifves den 11 September.
C. Petersens Officin 1853.

Den lifegne.

(Forts. fr. N:o 34.)

Nu stodo de tvenne nya värn rau fram för samma hus som Ivan föregående dagen så mycket beundrat. En tjänare öppnade förslugudörren, och de båda ynglingarne stego in.

En half timma senare slumrade Ivan på ett mjukt, svällande läger i ett litet trefligt rum, som han fått sig anvisadt till sin boning. För första gången, under det hans ögon redan började falla ihop, kände han sig hemmastadd och väl tillmoda, och lugnets och fridens behag lägrade sig i hans unga bröst, som varit nära vid att duka under för de stormar, som allt för härjande rasat fram öfver detsamma.

Ivan hade funnit en vän.

Altonen började skymma. I ett djupt dunkelt blått kvälde sig himmeln öfver den inslumrande jorden. Solen gick ned; dess stralar hade upphört att tränga fram genom den tätta skogen; endast här och der dansade ett purpurfärgadt skimmer på den gröna, sammetsmjuka gräsmatta, som slumrade sig fram genom skogen och bildade körvägen, den enda, som för genom det södra Rysslands vilda, okända urskogar.

Djup tystnad herrskade i denna, af menniskohänder oantastade skogsensamhet. Allvarliga och dystra sträckte ekarnes och bokarnes hundraåriga mossbelupna stammar sina knöliga med löf lätbevexta grenar upp emot aftonhimmeln. Ibland framskyntade en glänsande mörkbrun kronbjört med sina höga horn ur skogens mörker och skådade med sina kloka ögon bort öfver ängvägen, som om han ville utforska, om ingen vandrare under dagens lopp hade upplifvat den ensamma stigen, och vände derpå långsamt tillbaka till sin lugna läpp.

Men plötsligt flydde allt, som hade lif, hastigt bort från vägens kant och trängde sig in uti tjocka skogen, hjortarne med lätta språng, foglarne med ängsliga skri.

Ty ljudet af en piska smällde hvinande genom den tysta skogen, och det dälva rullandet af en vagn blef hörbart på den mjuka vägen.

Nästa ögonblick blef sjelfva vagnen synlig. Det var en enkel men elegant kalesch, som med pilens hastighet rusade fram, dragen af tvenne små men vackra och starka ukrainhästar.

På ett något upphöjdt säte satt kusken, en vacker skäggig pojke med den lätta ryska reskappan. Han svängde muutert sin piska och drillade en liten visa. Hans båda svarla tycktes redan känna visan: de trafvade ästad liksom efter takt.

I kaleschens inre sulto tvenne unga män, hvardera i sitt hörn. Sina hattar hade de laggt på baksätet, så att den friska aftonvinden kunde kyla deras panna. Tankfulla, med lycklig, lugn blick skådade de ibland upp på den blåa aftonhimlen, ibland in i skogens mörker. Broderligt hade de lagt sina händer i hvarandras, som om de vid första blicken ville låta förstå, att äfven deras hjertan tillhörde hvarandra.

Den yngre och den äldre, — vi känna dem båda. Det var Ivan, den lifegne, och hans beskyddare och vän, Matthias Murajew-Apostel.

Matthias var ganska litet förändrad på de få veckorna. Samma lugna och allvarsamma midhet, blandad med en lätt anstrykning af svärmod, framlyste ur hans ädla, välvilliga ansigte.

Men i Ivans drag hade föregått en underbar förvandling. Det var icke längre den rädda, blott då och då stolt uppbläckande, lifegne ynglingen, som, obekant med världen och jagad af uppsyningsmannens piska, knappt vågade se upp eller svara. Stolt och djerft lyste nu hans ögon; sjelfmedvetande framstrålade nu ur alla hans åtbörder; manligt allvar och modig fasthet aftecknade sig på hela hans ansigte, som förlorat hvarje spår af pojkkaktighet.

Få veckor hade varit tillräckliga, för ynglingen att bilda det, hvartill en fri och omsorgsfull uppfostran redan förr skulle hafva gjort honom: en fullkommen, inom sig slutet, ädel karaktär. För Ivan hade världen, då han beträdde den vid en älskande väns hand, ögonblickligen öppnat sig. Efter några dagars förlopp, var han icke längre någon främling i sällskapslivet. Aldrig skulle man hafva ansett honom för en menniska, som ända tills för några få dagar sedan hade försmäktat i det skymfligaste slafveri. Så fria, så stolta voro hans rörelser, så ledigt, så intagande hans språk, att man borde tro honom från sin spädaste barndom hafva erhållit den mest utmärkta uppfostran. Redan genom sin hårdt pröfvade, gåtfulla fader bekant med allt, som i Ryssland är nödvändigt för en ung man af stånd att veta, hade Ivan varit mån om, att, i den kortaste tid och så fullständigt som möjligt, fylla de luckor, som ännu gapade emot honom i vetandets värld.

Hans flit var af jern, och när dagens nöjen hindrade honom från att öfverlemnna sig åt sina studier, så använde han hela nätter, trots hans väns Matthias' böner att skona sig. Der böckerne icke räckte till, der hjälpte honom gerna och kärleksfullt Matthias, sonen till en af de mest ansedde

ryska familjer, och som med sin äldre broder Sergei hade rest i Tyskland, Frankrike, England och Italien och tillegnat sig en ymnighet af kunskaper. Så förvånande voro de framsteg, som ynglingen gjorde i alla vetenskaper, att till och med den begåfvade Matthias bugade sig för sin nya väns anlag och flit. Lekande och inom några timmar öfvervann Ivan de svåraste problem, och först nu uppskattade han värdet af den grundval, som hans far, blotad på alla hjälpmedel, hade laggt till hans vetande. Först nu lärde han att värdera den djupa bildningen hos den arme fängne mannen, som ett olyckligt öde kastat i en furielik fiendes händer, utan att ett enda försök kunde göras till hans befrielse. Nu fann Ivan det förklarligt, att Orlow hade känt fader Crispin, att äfven Matthias kunde komma ihåg honom, och i tysthet lofvade han sig, att det skulle blifva hans närmaste liffsuppgift, att återgifva sin fader, som han först nu lärde älska, friheten, dock utan att dertill använda något öfverdådigt spratt, hvarigenom deras ömsesidiga lycka för alltid kunde rubbas.

Ivans helsa var nu återställd, lifvet i den fria naturen hade förmycket stälsatt hans natur till att den genom hans studier hade kunnat blifva undergräfd. Äfven verkade frihetens andedrägt lifgivande på ynglingen. Hans kinder strålade med den första ungdomens friska rodnad, hans vext erhöi en behaglig fyllighet och rundning. Ivan var en af de vackraste ynglingar, man kunde se. Hos honom förenade sig den franska gracen och lifligheten med den ryska naturligheten och passionen.

I Kiew gällde Ivan för en aflägsen släginge till familjen Murajew-Apostel. Man kallade honom Ivan Cesarow. Under detta namn hade han tillträdde i alla sällskap, hos de rikaste och förnämsta familjer.

Det oaktadt öfvergaf sig ynglingen blott sällan till nöjen, så lockande de än framstodo för honom. Han var för mycket sysselsatt med sin egen bildning, till att han skulle kunna hafva funnit något behag i ett lif, som endast hade att pråla med det yttre skenet; men som innantill var möjligt och vämjeligt. Hans natur var ännu ren och oförderivad. De ryska storheternas frivolitet var för honom motbjudande.

Så hade den Ivan blifvit, som nu satt tankfull vid sidan af den vän, han hade att tacka för lyckan af sitt nya lif.

Det hade blifvit mörkt; solen hade gått ned. Natten sänkte sig ned på den dystra skogen.

Nästan samtidigt foro de båda vännerna upp ur sina drömmar, och Ivan lade ihop

den bok, som öppen hade liggat vid sidan af honom. Det var Karamsins ryska rikets historia, i hvilken ynglingen hade sökt och funnit kännedom i historien om det land, uti hvilket han lefde.

— Så sluta då en gång, Michael! ropade Matthias till den unge skaggige kusken, i det han med sin högra hand lätt vidrörde dennes rygg. — Du för ju ett oväsen med din piska och din strupa, så att skogens vargar väl snart börja tjuta. Vet du om vi snart äro i Tultschin?

— Jo, jag skulle mest tro det, herre! svarade kusken, i det han vände sig. Åtta timmar genom skogen, alltid vägen rakt fram, kunna vi ju aldrig taga felt på. Nå väl, jag har hela tiden kört rakt fram, och nu är det väl åtta timmar sedan middag. —

Matthias såg på uret.

— Klockan är half åtta, sade han. Vi torde väl snart vara framme. Har du nånsiu rest denna vägen förr, Michael?

— Nej, herre! svarade Michael. Men man sade, att vi omöjligen kunde taga felt.

— Hvem sade det? frågade Matthias ånyo.

— Det var den stora karlen, som framför posthuset satt på den benrangliga hästen, och som sade oss, att han just i dag hade ridit samma väg! svarade kusken med en mine, som om han vore mycket förundrad öfver, huru hans herre kunde tvifla på, att han, Michael, kunde köra någon annan väg än den rätta.

— Se dig för, Michael! sade Matthias. Det blir mörkt, och skogarne här äro just icke de säkraste!

— Var obekymrad, unge herre! svarade Michael, ur hvars ansigte sjelfva sorglösheten lysie.

Matthias vände sig till Ivan.

— Besitta dessa karlar, sade han nästan leende, som alltid äro tillhands med sina råd. Nu har jag redan hela eftermiddagen glädjats åt, att vi i afton skulle få supera i Sophiofka, och nu kommer vi rimligtvis så sent till Tultschin, att vi komma att kampera i det tomta slottet.

Ivan skrattade.

— Nu, hvad skadar det? sade han. Resa vi icke för vårt nöje? Slottet i Tultschin skall vara så vackert, och huru långtar jag icke att få tillbringa en natt på det ställe, på hvars frontispis de gyllne orden stå: "Må detta alltid vara en asyl för fria och dygdiga menniskor!"

— Du talar så som du uppfattar det! sade Matthias skrattande. Man hör, att du aldrig varit i Sophiofka, annars lät du Tultschin vara Tultschin. Ja, på den tiden, då grefvinnan residerade på slottet, då tyckte också jag om det. Men annars icke. Tultschin är det präktiga, glänsande prakt-rummet. Men Sophiofka är den retande, stilla, husliga boudoiren.

— Men jag anar redan, fortfar han med komisk förtviflan, att vi till och med finna alla i djup sömn, när vi ankomma till Tultschin. Så kom då ännu en gång fram, du gamla flaskfoder, och du trogna matsäck! till eder taga vi vår tillflykt —

Och vill ej lyckan stå oss bi,

Till eder åter komma vi —

såsom de tyska studenterna ofta sjungit mig i örat!

— Sophiofka utöfvar redan sin magnetiska kraft på dig, utbröt Ivan. Du erhåller ett blomstrande lynne. Nå, din skäl, och måtte du åter finna allt oförändradt i Sophiofka!

Och nu stötte han sitt funklande kristallglas, som Matthias hade fyllt med perlände burgunder, mot sin väns, och fömde den äldiga drycken med denna angenäma känsla, som den ej bortskämde alltid känner vid njutandet af Guds gåfvor.

— Och huru skulle ett präktigt stycke rödjursstek smaka? frågade Matthias, presenterande på en silfvertalrick bröd och stek, under det att ett vemodigt drag, hvilket dock Ivan ej bemärkte, lekte omkring hans läppar.

— Nej tack, Matthias! svarade han afbojande. Soppan, jag i middags förtärde i posthuset, sitter ännu fast i halsen, och jag vill icke förderfva min soupe i Tultschin. Men glöm icke Ami!

Också denne befann sig hos sällskapet. Då den hörde sitt namn, sträckte den sig inställsamt fram från sin plats under baksätet, och mottog den andel, som Matthias smekande tilldelade honom, med synbart välbehag.

Ivan arbet emellertid med sina bländande hvita tänder spetsen på en äkta havannacigarr och tände den vid den sticka, som Michael tjenstfärdigt framhöll. Ty Michael älskade Ivan nästan högre, än sin unge herre. Till och med tjenarnes kärlek vann ynglingen genom sitt angenäma sätt att vara.

— Åh se! skrattade Matthias, cigarren

smakar dig, eller huru? Ja ja, dåliga vanor förderfva goda seder!

— Nå, jag måste medgifva det, svarade Ivan. Det är så förtroligt, när den tjocka blå röken drager doftande förbi ens näsa, och jag utbläser allahanda olika tankar, när jag i tysthet betraktar den bruna örten, huru den småningom försvinner för eldens makt. Icke alltid! Men ibland förekommer det mig som om alla sorgliga tankar och allt svärmod, som jag hyser inom mig, flyga bort med den blå röken. Se här, tag! det senare torde äfven vara nödvändigt för dig; ty först nu ser jag, att du sätter upp ett allt för melankoliskt ansigte.

Matthias mottog den erbjudna cigarren och tände den vid Ivans, under det att ynglingen uppmärksam och deltagande betraktade honom.

— Du har rätt, svarade Matthias, jag har framkallat många gamla minnen, som för alltid borde vara glömda. Den önskan, för hvilken våra glas sammanstötte, har åter gjort min erinring något upprorisk.

— Huru så? frågade Ivan förundrad. Jag önskade dock intet annat, än att du i Sophiofka måtte återfinna allt oförändradt.

— Det är just det, som gifvit mig en liten hjertstöt, svarade Matthias. Men du kan ju omöjligt känna orsaken; ty jag har derom aldrig berättat dig något. Du vet icke, att jag stod i ett visst förhållande till grefvinnans äldsta dotter, den beundransvärdaste afbild af den beundransvärdaste moder.

I ett visst förhållande! utbrast Ivan förebrående, då han såg, att Matthias ville framtinga ett leende. Huru kommer detta vanliga ord i din mun! Tillstå, att du har älskat henne, af hvars beröm alla hjertan äro fulla, likasom fordom af hennes beundrade moder.

— Nå väl, svarade Matthias dyster, jag har älskat Sophia, det är sant. Men hvad betyder väl det! Hela världen älskade henne, och likasom de hade jag måst trösta mig, om Sophie — icke hade älskat mig tillbaka. Hon älskade mig, Ivan, hon, om hvars kärlek hela Ryssland och Polen läflade. Vi voro den gången ännu mycket unga. Men vi älskade hvarandra troget och innerligt. Hon var ännu mera passionerad än jag. Som söner af en förtrogen vän till grefve Potocki, vistades vi ofta hela månader i Sophiofka, hvarest Sophie upplomstrade under vården af sin moder,

som ännu den tiden fördunklade henne. Man betraktade oss redan som ett par. Jag skulle några år följa min äldre broder på resor. Efter vår återkomst skulle förlofningen ega rum. Då inblandade politiken sig i våra hjertans lek. Min broder Sergei, som redan stod i förbindelse med alla länders frihetsvänner, införde mig i alla dessa Tysklands och Frankrikes sällskaper, dem jag sedermera själf med hela värmen och passionen af ett för friheten glödande hjerta uppsökte. I Petersburg blef jag misstänkt, visserligen icke utan orsak. Man beräknade der, att äktenskapet emellan en ung man, som, såsom de attryckte sig i Petersburg, var angripen af tidens yra, och en mycket rik polackska, af en familj, som heller icke stod högt anskrifven vid hofvet, kunde vara af oberäknelig skada för ryska riket. I många afseenden hade Petersburgerne rätt. Jag själf är icke mycket rik, änskönt min far äger en ganska betydlig förmögenhet. Men familjen Potockis skatter äro omätliga. Ett giftermål med Sophie hade gjort mig till en af de rikaste män i Ryssland. Hopandet af en sådan förmögenhet i en missnöjd mans hand kunde polisen naturligtvis icke tåla. Nog af, efter någon tids förlopp erhöj jag intet svar på mine bref till Sophie. Hon hade annars skrivit mig till mycket ofta, hennes kärlek hade ännu alltid varit densamma. Hennes tystnad påskyndade min återresa. Redan i Warschau erfor jag, att Sophie nyss hade gift sig med en äkta rysk patriot, general Paul Kisselew. Jag vill icke neka för, att i hans händer skall hennes förmögenhet icke kunna skada regeringen! Jag ville icke tro det. Jag ilar till Tultschin. Men jag erfor redan på förhand, att Sophie icke vistades der, att hon med sin gemål hade rest till Krim, och att man i Sophiofka icke var benägen att tala med mig. Jag reste till Kiew. Der fick ja veta den nedriga list, de begagnat, för att borttrycka Sophie från mitt hjerta. Man hade uppsnappat mine bref; man hade förespeglat Sophies moder och henne själf, att jag hade blifvit en dålig, förkastad människa, som vältrade sig i syndens pöl och langesdan glömt Sophie. Som bevis anförde man uteblifvandet af de genom polisen uppsnappade brefven. Nog, allt hvad ett ryskt polisråda fantasi kan ntfundera blef användt, för att framställa mig i Sophies ögon som den afskyvärdaste människa. Listen hade

lyckats. Visserligen hade Sophie i början icke velat tro på dessa förtal, och skrivit flera bref till mig, för att fråga mig själf. Naturligtvis kommo dessa bref aldrig till deras adress. Kort sagdt, för ungefär ett år sedan antog Sophie Kisselews hand. Jag rasade; jag ville upptäcka allt. Jag ville hafva äktenskapet upphäfdt. Men polisen lät mig under hand förstå, att om jag skulle få det infallet att närma mig den nuvarande generalskan Kisselew eller hennes moder, så ville man utan belänkande förpassa mig till Siberien. Så edes måste jag framleva min tid i lyst förtviflan. Först nyligen, då Sophies moder, grefvinnan Potacki besökte Kiew, har jag fått göra henne en förklaring. Hon har vid mitt hjerta fällt bittra tårar, men hon bönföll mig, att ej förråda hennes dotter, annars skulle jag störta oss båda i förderf. Jag har icke kunnat motstå hennes böner att besöka henne i hennes sköna ensamhet i Sophiofka, så mycket mindre, som Sophie för närvarande ej vistas der. Du ser mig nu på resan dit, min käre vän! Fattar du nu orsaken till det sorgliga draget i mitt ansigte, då du önskade, att jag åter måtte oförändradt återfinna allt i Sophiofka?

— Ja, jag förstår din smärta! utbrast Ivan skakad, kastande sig till sin väns bröst. Jag uppfattar den, min älskade Matthias! O, tillgif mig, att jag uppritvit ditt hjertas sär! Ach, huru mycket har jag icke fått lära att känna under min korta frihetstid! Jag kunde nästan önska mig tillbaka till den lifegnes oskuld och dumhet, då jag icke hade någon aning om lifvet och dess bekymmer. O, huru dåliga äro icke människorna!

— Nej, Ivan, svarade Matthias allvarsam, människorna äro icke dåliga. Men de missledas af dem, hvars syfte det är, att för sig ensamt draga all den vinst, som alla människor skulle hafva af sitt lif, af sitt arbete. Dessa hålla med afsigt den stora massan af folket i dumhet och förnedring, under det att de enskildte medelst lockande anbud draga till sig och begagna dem för sina afsigter. Dessa beklagansvärde, en gång invecklade i de mäktiges nät, kunna aldrig vända tillbaka, till och med om de önskade det, och sålunda bildar sig en hel klass af människor, som genom deras gemensamma intressen äro förbundna att hålla folket i trældom, och med det strängaste straff förfölja dem för hvarje anpresning emot deras onaturliga

herrska, som har vetat att dertill förskaffa sig makten genom att bilda en armé och en polis. — Men hvad vill detta säga? Äro vi ännu icke i Tultschin? afbröt sig plötsligen Matthias.

Hästarne gingo steg för steg. Michael drömde på sin kuskbock. Natten var kolsvart.

Ynglingen spratt till och gned sig i ögonen, utan att derigenom vinna en bättre synförmåga.

— Jag tror, att vi icke måste vara på rätt väg.

— Nä, det vore ännu bättre! sade Matthias. I detta mörker och i denna nejd.

Det var i verkligheten så mörkt, att man endast kunde urskilja träden på båda sidor om vägen som en knappt igenkännelig svart massa. Då himlen efter solens nedgång hade öfverdragits med mörka skyar, lät till och med icke en stjerna sig se. Endast de två cigarrererna kastade ibland deras sken på de tvenne ynglingarnes förvånande ansigten.

I detta ögonblick hörde man hofslagen af en häst.

— Den tillför oss vår goda stjärna! utbröt Matthias.

Och i det han reste sig upp i vagnen och tittade ut i natten, ropade han:

— Hollah! Hvem är det, som rider här i skogen?

— En man, som här är hemma, svarade en djup, barsk stämma.

— För tusan! hviskade Matthias, det är ju samma röst som karlens vid posthuset. Nå, det är han som fört oss på orätt väg, han får nu hjälpa oss på den rätta.

— Äro vi här på vägen till Tultschin? frågade Matthias, rigtande sin fråga åt det håll, från hvilket han hört hofslagen.

— Fan heller! svarade rösten. Fem mil derifrån.

— För tusan! utbrast Matthias förargad. Huru kan det vara? Är inte ni densamme, som vår kusk i dag framför hospitalet i sista byn frågade om vägen?

— Om det är de två unga herrarne med hunden, som sitta i vagnen, så är det jag, svarade karlen, som under samtalet närmat sig tätt in till vagnen. Men eder kusk har sofvit, annars skulle han icke hafva fört eder hit.

— Huru? jag sofvit! sväste Michael. Jag har hela tiden kört rakt fram, så som ni sade.

— Nå väl, gå på då! skrattade ryttaren. Men till Tultschin kommen J inte.

— Kan ni icke föra oss på rätt väg? frågade Matthias. Ni skall bli godt betald.

— Det kan jag inte, svarade ryttaren. Jag har der hemma en sjuk mor. Hon ligger för döden. Det är för hennes räkning jag i dag hentade läkemedel i byn.

— Jag gifver er 20 rubel, om ni för oss på rätta vägen, sade Matthias.

— Det låter sig ej göra, svarade ryttaren kort och bestämt. Dessutom orka edra hästar ej att draga fram; de kunna ju nu knappt gå, huru då i natt göra fem mil? Ha ha!

— Det är sannt, h starne kunna knappt gå! mente Michael mycket klenmodigt.

— Hvad skola vi då ta oss till? sade Matthias förtretlig. Att denna tölp till kusk också skulle föra oss vilse! Man kunde bli galen.

Ryttaren hade emellertid redan aflägsnat sig ett godt stycke.

— Hollal! så vänta då ännu ett ögonblick! ropade Matthias, stampande med foten på vagnsbotten. Den gamla dör väl icke genast! Kan ni inte gifva oss ett godt råd? Finns icke här i skogen någon krog?

— Åh, det är väl inte utan. Den frågan borde ni genast ha gjort, svarade ryttaren. Tusen steg härifrån är ett värds- hus och det är till och med mitt eget. Men jag har just icke mycket med förnämligt folk att göra. De poeka på mycket och betala litet.

— Vet hut, slyngel! ropade Matthias, som kände den ton, som borde begagnas med ryska gästgivarer; men till stor förvåning för Ivan, som alls icke var van att höra sin vän tala på detta sätt! — Vet hut, slyngel, prata inte ovet! För oss genast till din usla krog. Du skall bli nöjd med vår betalning.

— Vi få se! svarade ryttaren, i det han vände sin häst och återkom till vagnen. På tonen af hans svar hörde man, att han trodde sig ha de resande i sine händer och makt att låta dem känna sitt öfvertag.

Han återvände till vagnen och fattade hästarnes tyglar. Det förekom vännerna, som om han icke förde vagnen rät fram, utan härs och tvers; men i mörkret kunde de icke så noga urskilja något och voro tvungna att låta sig leda af ryttaren, hvars utseende för öfrigt var dem nästan helt och hållet obekant, då han aldrig hade närmat sig kaleschen så mycket, att Matthias och Ivan noga kunnat betrakta honom.

Ändtligen stannade vagnen.

De båda vännerna kunde skönja ett litet

långt hus, som var byggt djupt inne i skogen. Genom en renna i en fönsterlucka framträngde en svag ljusstråle. Inlet lefvande väsen rörde sig på gården.

— Niklas! ropade ryttaren med en tordörsstämma. Niklas, kom hit med ljus, och öppna porten? Här äro två Herrar, som vilja stanna hos oss tills i morgon. Fort, drummel, fort!

Efter några minuter öppnades dörren. En grof karl viste sig på tröskeln med en lykta i handen.

Vid lyktans svaga sken betraktade båda vännerna flyktigt deras omgivning. Den såg missläckt nog ut.

Ryttaren sjelf, som hitfört de båda vännerna, hade alls icke utseende af en gästgivarer, utan mycket hellre af en tjufskyt eller röfvarer. Ett yfvigt svart skägg betäckte hans ansigte nästan helt upp till ögonen. Hans kläder voro af fint kläde, men trasiga och lappade med annat groft tyg. Något djuriskt vildt blixtrade fram ur hans djupliggande små ögon, som han nästan oafvänt holl fastade på de båda resanden.

Hans kamrat Niklas hade ej ett bättre utseende. Han var af en ännu starkare kroppshyggnad. Hans röda skägg hängde yfvigt och tofvigt nedåt kinder och haka; hans rödbruna hår var högt uppstrukt och liknade borsten på ett retadt vildsvin.

— Det är just icke något inbjudande värds-hus, sade Ivan på franska till Matthias. Skola vi verkligen kvarstanna här?

— Hvad skola vi göra? svarade denne, dragande betänkligt på axlarna. Vi få halla god mine i elakt spel och låtsas som om vi här kände oss hemma. I alla fall behålla vi Michael och Ami hos oss; vi ha ju äfven vapen.

— Men hvem vet, om det icke finnes flera karlar derinne, mente Ivan.

— Det skulle vara bra obehagligt, svarade Matthias. Men det får ej hjälpa! Tillbaka kunna vi numera icke komma, alltså framåt!

Han sprang ned från vagnen. Ivan följde honom.

— Tag våra saker, Michael, och bär dem dit vår värd för oss, sade Matthias till kuskens.

— Det skall jag styra om, sade den förmenten värden. Eder kusk kan stanna hos hästarna.

— Michael, tag sakerna! sade Matthias kort, som om han alls icke hade hört värden's invändning.

— Med förlof, nådig herre, började Niklas, som hade närmat sig med lykta; min bror Stas har rätt. Att våra ressakerna

är min sak, som jag icke vill låta betaga mig.

— Är jag herre öfver mina saker, eller är de ni? frågade Matthias med rynkad panna och kastande en förkrossande blick på bröderna. Är det i edert vargbo mode, att gästerna skola åflyda er? Michael, tag sakerna!

Kusken tog sakerna, som endast bestodo af några få persedlar, på armen och gick emot dörren. Ami sprang ned ur vagnen. Stas och Niklas tittade samtidigt på hunden, och tlikastade hvarandra mycketsägande blickar.

— Ami, hit! ropade Ivan.

Den stora, vackra hunden sprang, viftande med svansen, fram till sin herre, och slickade honom på handen. Han visade derunder ett par förträffliga tänder, som voro väl ägnade att ingjuta respekt.

Niklas hade emellertid öppnat porten och ledt hästarna in på gården. De båda vännerna gingo nu, ledsagade af Stas, ryttaren, in i det låga huset.

— Jag kan inte föra er in i boningsrummet, sade Stas; ty der ligger min mor och är dödligt sjuk. Ni får hålla tillgodo med ett litet rum på andra sidan.

— Det är oss aldeles likgilligt! sade Matthias. L ga blott, att vi snart komma dit och ombesörj sedan att vi få en säng. Annat behöfva vi icke.

— Icke något att äta? frågade Stas med missnöjd förvåning.

— Nej, vi hafva matvaror med oss, svarade Matthias. Men vi vilja betala er för hvad en god aftonmåltid kunde kosta. Jag hoppas J dermed ären nöjda?

Niklas kom tillbaka med lykta.

— Är rummet derinne tomt? frågade Stas.

— Nej, den gamla ligger der och sofver, svarade Niklas.

— För tusan, utfor hans bror, då jag red ut, var hon ju i boningsrummet. Huru har hon kunnat komma dit in?

— Nå, du vet väl, hon har sina infall, svarade Niklas. I eftermiddag kunde hon efter vanan icke längre trifvas derinne, hon skulle med fans makt ändtligen in i det lilla rummet. Jag har gjort henne till viljes.

— Hon måste åter ut, ropade Stas förargad. Du inser väl, att vi icke kunna föra herrarna in i boningsrummet. Det är der för ostädadt, och luften är osund efter den sjuka. Gå in och säg åt henne, att hon måste genast komma hitöfver.

(Forts.)

Romeo - Polka.

Introduction.

Polka.

J. Schmitt.

Piano.

The first system of the piano introduction consists of two staves. The treble staff begins with a forte (*ff*) dynamic and features a series of chords and eighth notes. The bass staff provides a rhythmic accompaniment with chords and eighth notes. The system concludes with a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking.

The second system continues the piano introduction. It features a first ending (marked '1') and a second ending (marked '2') in the treble staff, which lead to different parts of the piece. The bass staff continues with its accompaniment.

The third system of the piano introduction includes two *cresc.* (crescendo) markings, indicating a gradual increase in volume. It features a first ending (marked '1') and a second ending (marked '2') in the treble staff.

The fourth system of the piano introduction also includes a *cresc.* (crescendo) marking. It features a first ending (marked '1') in the treble staff.

The fifth system of the piano introduction features a mezzo-forte (*mf*) dynamic marking and a *cresc.* (crescendo) marking. It includes a second ending (marked '2') in the treble staff.

The sixth and final system of the piano introduction includes two *cresc.* (crescendo) markings. It concludes the introduction with a first ending (marked '1') in the treble staff.

Farväl.

Romance of C. Brøgger.

All: mod.

Piano.

The musical score is written for piano and consists of six systems of music. The first system includes the tempo marking 'All: mod.' and the dynamic 'p'. The score is heavily annotated with 'Ped.' markings and hairpins, indicating where to use the sustain pedal and how to control volume. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 12/8. The piece concludes with a final cadence and three 'Ped.' markings at the bottom right.

Sång utan Ord.

C. Reinicke

molto legato

Piano

p

a tempo

pp

poco rit. sf

cresc.

f

p

cresc.

dot.

pp

p e con espressione

cresc.

rit.

do

f

ff

pp

sempre

dim.

p cresc.

ped. *

p ped.

pp *

Klingenberg Caroussell. Vals.

Piano.

The musical score is written for piano and consists of six systems of two staves each. The first system begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The first measure of the treble staff has a dynamic marking of *f* (forte), and the first measure of the bass staff also has a dynamic marking of *f*. A double bar line appears after the first measure of each staff. The second system continues the piece, with a dynamic marking of *dolce* (dolce) appearing in the treble staff. The third system features a first ending bracket over the first two measures of the treble staff, with a second ending bracket over the next two measures. A dynamic marking of *f* is present in the treble staff. The fourth system continues the melodic line in the treble staff. The fifth system begins with a dynamic marking of *p* (piano) in the treble staff. The sixth system concludes the piece with a double bar line and the instruction *D.S. al* (Da Capo) in the right margin.